

НОВІ КНИГИ ВІДОМОГО ПРИРОДОДОСЛІДНИКА ПОДІЛЛЯ

Професору Йосипові Михайловичу Свинку виповнилось 85 років! Сердечно вітаючи його з цією датою, хочемо наголосити на винятковій творчій активності ученого, який останнім часом опублікував зі співавторами дві нових книги (рис. 1, 2).

Рис. 1. Навчальний посібник “Геологічна будова, палеогеографія та геологічні пам’ятки Тернопільської області” (автори Й. Свинко, П. Дем’янчук, О. Волік, С. Гулик)

Fig. 1. Textbook “Geological structure, palaeogeography and geological sites of Ternopil region” (Y. Svyenko, P. Demyanchuk, O. Volik, S. Gulyk)

Рис. 2. Монографія “Геологія та рідкісні мінеральні утворення Тернопільської області” (автори Й. Свинко, П. Дем’янчук, Б. Гдаль)

Fig. 2. Monograph “Geology and rare mineral formations of Ternopil region” (Y. Svyenko, P. Demyanchuk, B. Gdal)

Окремо звернемо увагу на біобібліографічний показник (рис. 3), що вийшов до 85-ліття ученого (укладачі О. Кульчицька, П. Дем’янчук), котрий містить аналіз наукової творчості Й. Свинка, хронологічний перелік його 463 наукових праць, включаючи монографії, підручники, навчальні посібники тощо. У показнику є інтерв’ю ученого, інформація про його

участь у різноманітних конференціях, перелік службових відряджень і багато-багато іншого. Рекомендуємо для ознайомлення. Дуже цікавими та новими є відомості про родовід Й. Свинка. Показчик гарно ілюстрований, що полегшує сприйняття тексту, сприяє його розумінню.

Рис. 3. Біобібліографічний показчик до 85-ліття проф. Й. Свинка
Fig. 3. Bio-bibliographical guide to the 85th anniversary of Prof. Y. Svyenko

поза сумнівом, вплине на розвиток пізнавального туризму, спелеотуризму тощо на Тернопільщині. Ґрунтовним і добре підготовленим є словник геологічних термінів (с. 210–223). Варто відзначити, що *“Тернопільська область за кількістю геологічних пам’яток вже багато років займає одне з перших місць в Україні. Серед геологічних пам’яток є багато об’єктів, які мають не лише національне, але й міжнародне значення”* (с. 224–225). І у цьому велика заслуга проф. Й. Свинка.

Заслуговує також на високу оцінку й монографія Й. Свинка, П. Дем’янчука і Б. Гдаль *“Геологія та рідкісні мінеральні утворення Тернопільської області”*, яка вийшла друком недавно, ще пахне друкарськими фарбами. У ній стисло схарактеризовано геологічну унікальність Тернопільської обл., підкріплюючи текст дуже вдалим ілюстраціями. Акцент у книзі зроблено на рідкісні мінеральні утворення, яких Й. Свинку з колегами вдалось виявити на Тернопіллі чимало. Це і друзі кристалів кальциту, рідкісні друзи фонтенеблівського кальциту, дивовижні друзі кристалів вторинного гіпсу, конкреції марказиту (променистого колчедану) і багато іншого.

Чимало зроблено авторами рецензованої монографії у вивченні конкрецій кременю, які зустрічаються у відкладах писальної туронської крейди в околицях Кременця. До речі,

У навчальному посібнику *“Геологічна будова, палеогеографія та геологічні пам’ятки Тернопільської області”* доступно і стисло, з великою кількістю карт, схем, фотографій схарактеризовано геологічну будову Тернопільщини. Відчувається глибока обізнаність авторів посібника, їхнє уміння донести інформацію до читача, особливо студентів і школярів, не знижуючи при цьому науковий рівень матеріалу. Дуже цікавим є також розділ посібника, присвячений відтворенню природних умов Тернопілля впродовж усієї геологічної історії регіону. Додамо, що у розділі дуже вдало використано місцевий матеріал, що полегшує практичне застосування посібника. Глибоке знання геології та палеогеографії регіону дало змогу створити дуже цікавий розділ посібника, присвячений характеристиці геологічних пам’яток. У розділі наведено опис близько 100 геологічних і геоморфологічних пам’яток Тернопільщини, більшість із яких обґрунтував і виділив безпосередньо проф. Й. Свинко. Це свідчить не тільки про глибокі знання авторів про природу області, а й їхню глибоку любов до неї, намагання донести ці знання до кожної людини, а також зберегти для нащадків. Це,

назва міста Кременець походить саме від назви поширеного тут мінералу – кременю. Високоякісний туронський кремій околиць Кременця слугував високоякісною сировиною для виготовлення знарядь палеолітичними людьми й увійшов у літературу під назвою “волинський кремій”.

Цікавим є розділ книги “Роль географічного краєзнавства в системі підготовки вчителя географії на сучасному етапі”. Переконані, що цій підготовці сприятиме і Геологічний музей, створений проф. Й. Свинком у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка.

Підкреслимо, що матеріал у рецензованих виданнях подано з великою теплотою. Справді, майже кожна думка заворожує, сприймається як запрошення відвідати ті або інші місця Тернопільщини.

Дякуємо Вам, колеги, і особливо Вам, Професоре, за цю украй важливу роботу і зичимо нових звершень.

Андрій Богуцький

Олена Томенюк